

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

Ł

M

N

O

P

R

S

T

U

V

W

X

Y

Z

Nr

641

1. Obiekt:

BUDYNEK KANONII TUMLIN

2. Czas powstania:
ok. 1724 r.

3. Miejscowość:
KIELCE

Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty:

Rys. 62. Działki kanonice na Wzgórzu Zamkowym oznaczone na pomiarze Kielce z 1823 r. 1. Kanonia Pierzchnica, 2. Kanonia Dalezzyce, 3. Kanonia Probstwa, 5. Xp. Sigmund (dawniej kanonia Zydlow), 6. Kanonia Sieradziwa, 7. Dorszyna Kielce, 8. Kanonia Głębocza (dawniej uchi Kwiatkowski (dawniej ilwonek Jaworskiego), 10. do Somnialum (dawniej kanonia Głębocza), 11. Kanonia Kustodia, 12. Kanonia Szwidlowa, 13. Winkler (dawniej kanonia Szwidlowa), 14. Kanonia Brzechna

4. Adres:
ul. Jana Pawła II nr 1

Nr hipoteczny:

5. Przynależność admini-
stracyjna:
woj. świętokrzyskie

6. Poprzednia nazwa miej-
scowości:
Kielce

7. Przynależność admini-
stracyjna przed 1999 r.
woj. kieleckie

8. Właściciel i jego adres;
Kuria Diecezjalna
ul. Jana Pawła II, nr 3
tel. 3445425

9. Użytkownik i jego adres:
Sąd Biskupi
ul. Jana Pawła II, nr 1

10. Rejestr zabytków

nr: R. 503

data: 06 09 1971

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu:

W 1724 r. ustanowiono nową kanonię kaznodziejską zwaną *Kanonią Tumlin*. J. L. Adamczyk nie wyklucza możliwości, że na terenie kanonii stał się dom wiceprepozyta.

Nowy murowany dom kanoniczy, na podstawie notatki z 1754 r., zbudował Eustachy Słonka, kanonik kaznodzieja i dziekan kielecki. Wybudowany przez niego dom kanonicki zachował się w swym pierwotnym kształcie. Pierwszym kanonikiem prebendy tumlińskiej został Michał Stąporkiewicz, wiceprepozyt kielecki.

Według ZAiBWP powstanie budynku datowane jest na 1743 r. (ZAiBWP t. 15. Województwo kieleckie, s. 100).

W 1888 r. w trakcie przebudowy i rozbudowy budynku Kurii Biskupiej, podczas której od po obu jej bokach dobudowano dwa ryzality skrajne. W ten sposób połączono dwa pierwotnie wolnostojące budynki.

J. L. Adamczyk uznaje budynek kanonii za dzieło dobrego architekta, być może zatrudnionego przy rozbudowie pałacu biskupiego.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze, wyposażenie, instalacje):

Sytuacja:

Budynek stoi bezpośrednio przy ulicy Jana Pawła II. Plac na którym stoi obecny budynek wydzielony został z działki należącej do prepozyta. Wydzielono ją w 1724 r. dla ustanowionej kanonii kaznodziejskiej Tumlin. W 1739 r. ufundowano drugą kaznodziejską kanonię daleszycką, i przekazano pod siedzibę nowej prebendy połowę gruntu kanonii Tumlin. Obecnie budynek połączony jest z budynkiem kurii diecezjalnej.

Materiał, konstrukcja, technika:

Budynek zbudowany został z kamienia i cegły.

Rzut:

Jest to jednopiętrowy budynek wzniesiony na planie niezbyt wydłużonego prostokąta.

Bryła:

Jest to jednopiętrowy budynek, nakryty dachem czterospadowym.

Elewacje:

Elewacje są tynkowane. Pierwotnie fasada frontowa była pięcioosiowa na parterze (wór wejściowy nie miał okienek po bokach), a sześćoosiowa na piętrze. Kondygnacje rozdziela gzyms w formie opaski, bardziej skomplikowany profil ma natomiast gzyms koronujący. Wysoki cokół wyrównuje spadek terenu. Układ elewacji frontowej jest trójdzielny, uzyskano go płytkie zagłębienie części środkowej. Podziały pionowe akcentują lizeny umieszczone po bokach zaokrąglonych narożników budynku. Na osi elewacji frontowej umieszczono arkadowy otwór wejściowy.

W elewację podwórzową trójdzielny układ nadaje podwórzowej płaski ryzalit uformowany na jej osi.

Dach:

Dach czterospadowy, kryty blachą.

Wnętrze:

Budynek częściowo podpiwniczony w części południowo-wschodniej, sklepienie kolebkowe. Parter i piętro o dwutraktowym układzie wnętrza. Na parterze centralna sień, w której umieszczone zostały schody na wyższą kondygnację, oświetlonej przez dwa okienka. Pomieszczenia w części północnej są sklepione, w części południowej nakryte stropem.

Wyposażenie:

Instalacje:

Instalacja elektryczna, odgromowa, wodno-kanalizacyjna, gazowa.

14. Kubatura łączna: ok. 1540 m ³	15. Powierzchnia użytkowa: Łączna: ok. 270 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne: siedziba <i>kanonii Tumlin</i>	17. Użytkowanie obecne: siedziba <i>Sądu Biskupiego</i>
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja:		19. Stan zachowania, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachu: Ściany zewnętrzne, wewnętrzne, sklepienia, dach w dobrym stanie. Na elewacjach wschodniej i zachodniej widoczne niewielkie ubytki tynku.	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania):

Archiwum Diecezjalne Kielce, sygn. K-1, *Ecclesia Collegiata...*, k. 47-50.
Archiwum Diecezjalne Kielce, sygn. PKK-25, nr 28.
Archiwum Diecezjalne Kielce, sygn. PPK-13, *Opisanie...z 1839*, k. 109.
Archiwum Państwowe Kielce, Dyrekcja Ubezpieczeń, sygn. 135, s. 182-192.
Archiwum Państwowe Kielce, Zbiór kartograficzny, bez sygn. Plany i przekrój dawnej kanonii Tumlin, F. Kowalski, 1882.
Archiwum Państwowe Kielce, Zbiór kartograficzny, bez sygn. *Plan domu księdzów kanoników katedralnego kapituła w gorodzie Kielcach*, F. Kowalski 1895.

24. Uwagi różne:**25. Opracował:**

Tekst: mgr Dariusz Kalina-lipiec 2005 r.

Plany, rysunki:

za: J. L. Adamczyk, Wzgórze zamkowe w Kielcach, Kielce 1991, s. 100-103.

Zdjęcia fotograficzne: mgr inż. Roman Mirowski listopad 2005 r.

Miejsce przechowywania negatywów: archiwum Regionalnego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków w Kielcach

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

22. Bibliografia:

J. L. Adamczyk, Wzgórze zamkowe w Kielcach, Kielce 1991, s. 100-103.
Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, T. III, pod red. J. Z. Łozińskiego i B. Wolff, z. 4, powiat kielecki, Warszawa 1957, s. 37.
Zabytki Architektury i Budownictwa w Polsce, T. 15, Województwo kieleckie, Warszawa 1995, s. 100.

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury):

J. L. Adamczyk, Wzgórze zamkowe w Kielcach, Kielce 1991, rys. 62, 63, 65. fot. 48, s. 100-103.

26. Adnotacja o inspekcjach, informacja o zmianach (data, nazwisko wypełniającego):

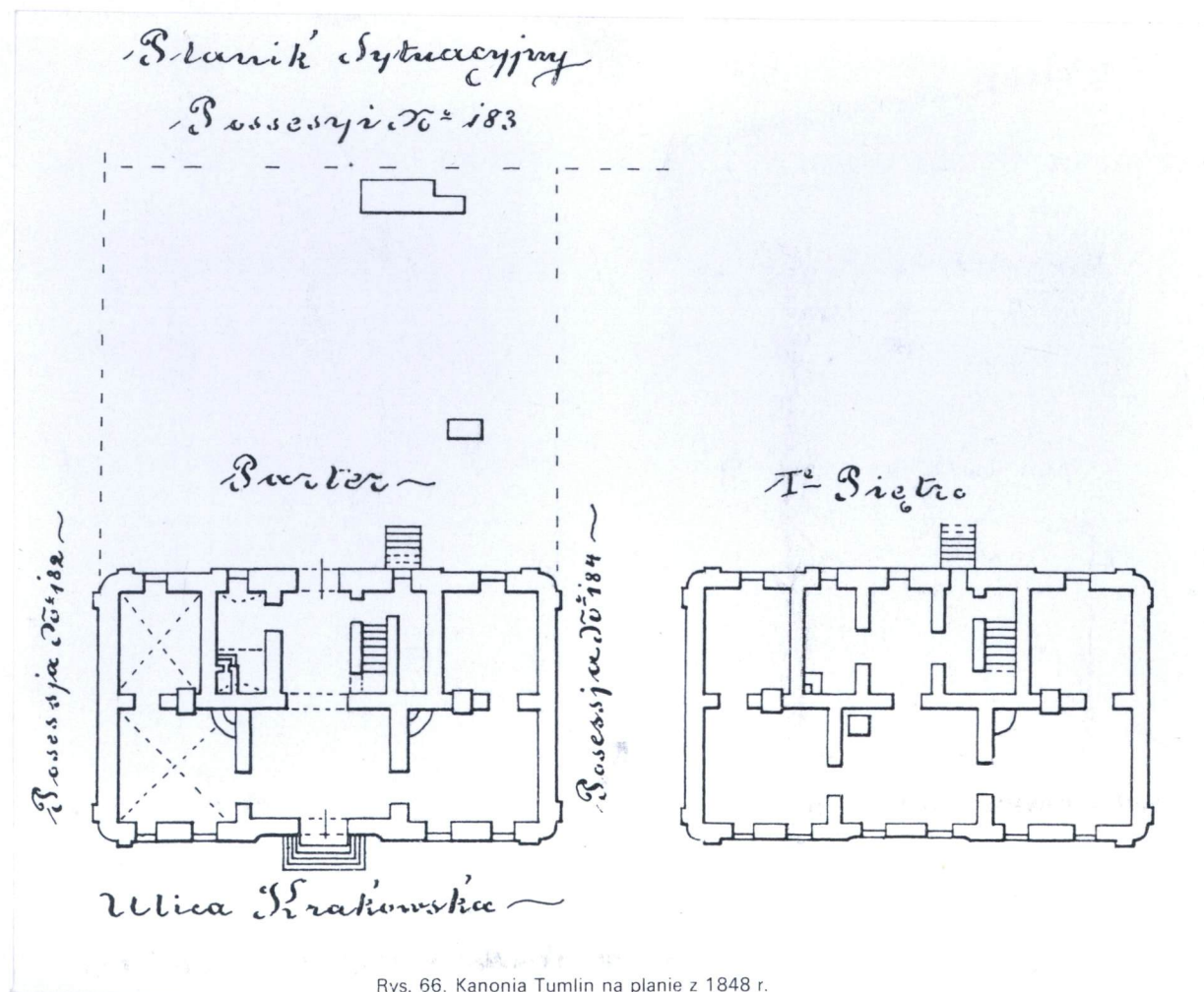
1. Miejscowość:

KIELCE

2. Obiekt (nazwa jak na karcie):

BUDYNEK KANONII TUMLIN

3. Zawartość wkładki: zdjęcia, plany, rzuty.

1. Miejscowość: KIELCE	2. Obiekt (nazwa jak na karcie): BUDYNEK KANONII TUMLIN	3. Zawartość wkładki: zdjęcia, plany, rzuty.
----------------------------------	---	--

